

A PURITÁN IDŐFELHASZNÁLÁS MINT A MUNKAERŐ-PIACI EREDMÉNYESSÉG EGYIK LEHETSÉGES ZÁLOGA

Bocsi Veronika

DE Gyereknevelési és Felnőttképzési Kar

Kulcsszavak: hallgatói értékpreferenciák, puritán időfelhasználás, munkaerőpiaci elképzelések

A középosztálybeli gondolkodás egyik jellemző vonása a jövőre vonatkozó perspektívák megléte – mindez megragadható a „késleltetett kielégülés elméletének” segítségével is, ami aszketikus magatartást alakít ki. Ez a magatartás a jövőbeni sikerek garanciája is lehet – különösen igaz ez az életük során karriermobilitást megvalósító személyekre. Ez a viselkedési és életszervezési mód rokonítható *Riesman* belülről vezért embertípusával, valamint hasonló vonásokat mutat a protestantizmus weberi magatartásmintájával is. Ezen elméletek gondolatmenetében – többek között – közös pontot képez a munka fontossága, és a jó munkaerő-piaci pozíció távlati célként való megjelenése.

Elemzésünk célja, hogy egy regionális hallgatói mintában, ahol a munka jellegű tevékenységeket leginkább a különböző tanulási és önképzési formákkal eltöltött órák-percek jelentik, kialakítsunk egy „puritán” almintát, valamint elkülönítsük ennek ellenpontját, egy szabadidőorientált csoportot. Ezáltal a felsőoktatásban mérhető eredményességnek egy olyan mutatóját szeretnénk kialakítani, amely a hallgatói életmód és gondolkodás, valamint a munkaerő-piaci tervek és attitűdök között meghúzódó kapcsolat feltérképezését segíti. A két almintá eltérő életmódjának megragadása után kísérletet teszünk az értékrendek eltéréseinek modellezésére (a kutatás során felhasznált kérdőív lehetőséget ad arra, hogy eredményeit összevegyük az Ifjúság 2000-vizsgálat értékpreferencia-blokkjával), valamint rávilágítunk hosszabb távú munkaerő-piaci terveik esetleges eltéréseire is. Az elemzés során felhasznált statisztikai módszerek a következők: átlagok eltérései, varianciaanalízis, valamint kereszt-tábla-elemzés.

Az eredmények alapján a két almintá kialakításakor felhasznált tevékenységeken kívül jelentős az eltérés a hallgatók fizetett munkára fordított idejében, a puritán csoport javára. Az értékrendek vizsgálatakor jelentős differenciák ragadhatók meg a vallásos hit, a kultúraműveltség, a politika-közélet, hatalom, valamint a barátok fontosságának esetében. Azonban a két csoport munkaerő-piaci elképzeléseiben a felfelé irányuló karrierrek megléte hasonló módon jelenik meg, bár ezen távlati tervek elérési módjaiban már megjelennek a puritán életmód alapelemei (pl. kitartó munka, megfelelő iskolai végzettség), míg a szabadidőorientált csoportnál a sikeresség kulcsa más tényezőkben nyilvánul meg (leginkább megmásíthatatlan emberi adottságokban, például nem, etnikum). A weberi puritanizmus gondolkodási sémája megjelenik tehát a hallgatók életmódjának egy csoportjában, megfogható az értékrendjükben, a sikerességhez – szerintük – szükséges garanciákban, de nem jelent tágabb időhorizontot vagy távolabbra mutató karrierelképzeléseket, hiszen a szabadidőorientált csoport – akiknek tagjai a társas élet vagy a televíziózás területén mutatnak fel magasabb időráfordításokat – szintén hasonló jövőképpel bír.